

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Bod č. 5– Návrh poslancov Národnej rady Slovenskej republiky Rudolfa HULIAKA, Dagmar KRAMPLOVEJ, Milana GARAJA a Adama LUČANSKÉHO na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 213/1997 Z. z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál je poslaneckým návrhom predloženým v druhom čítaní na 23. schôdzi NR SR so začiatkom 26.11.2024

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Deklarovaným cieľom návrhu zákona je zvýšiť transparentnosť financovania mimovládnych neziskových organizácií o daroch a darcoch, ak ich výška presiahne jednorázovo alebo v kumulatívne zákonom zadefinovanú hodnotu. V doposiaľ nezverejnenom pozmeňujúcom návrhu od predkladateľov sa ďalej upravujú náležitosti výročných správ a výkazov a sankcií za ich porušenie. Poslanecký pozmeňujúci návrh tiež zakladá povinnosť týchto organizácií reportovať kontakty s verejnými funkcionármi a sankcie za porušenie tejto povinnosti.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2025.

Postoj RÚZ k materiálu

Deklarovaným cieľom návrhu zákona je zvýšiť transparentnosť financovania mimovládnych neziskových organizácií o daroch a darcoch, ak ich výška presiahne jednorázovo alebo v kumulatívne zákonom zadefinovanú hodnotu a reportovať kontakty s verejnými funkcionármi. **RÚZ s predloženým návrhom zákona zásadne nesúhlasí a navrhuje jeho stiahnutie z legislatívneho procesu.**

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k návrhu ako celku

Predložený poslanecký návrh predstavuje zásadný a významný zásah do fungovania sociálnych partnerov a sociálneho dialógu v SR ako takého. Tento návrh nebol so sociálnymi partnermi nijakým spôsobom diskutovaný, riadne pripomienkové konanie k návrhu neprebehlo, nakoľko sa návrh predkladá formou poslaneckého návrhu. Legislatívne iniciatívy tohto typu si však vyžadujú dôkladnejšiu diskusiu a riadne pripomienkové konanie.

Predmetná novela zákona podľa nich prinesie potenciálne extrémne množstvo byrokracie, a to bez akéhokoľvek reálneho prínosu. Návrh organizácie v treťom sektore nijakým spôsobom nerozlišuje a neprihliada na náplň ich činnosti. Vôbec sa nezohľadňuje fakt, že v rámci štandardného sociálneho dialógu prebieha značné množstvo aktivít, ktoré sú štandardizované a ich výsledky sú dostupné verejnosti (medzirezortné pripomienkové konania, rokovania tripartity, rokovania parlamentných výborov, pracovných skupín, poradných orgánov, monitorovacích výborov a pod.).

Upozorňujeme na fakt, že v predložený poslanecký návrh zakladá povinnosť reportovať kontakty so značným množstvom verejných funkcionárov a vedúcich zamestnancov ministerstiev. V prípade vedúcich zamestnancov pritom zákon vôbec nerozlišuje ich riadiacu úroveň, takže dovedené do absurdných dôsledkov bude potrebné reportovať aj prípadné kontakty s riadiacimi zamestnancami nízkych úrovni, ktorých dopad na výsledné verejné politiky je značne obmedzený.

Zákon nedostatočne resp. vôbec nerieši formu ovplyvňovania verejného funkcionára resp. vedúceho štátneho zamestnanca. Bude povinnosť reportovať len osobné stretnutia, alebo aj komunikáciu prostredníctvom telefónu,

mailu a sociálnych sietí? Ako sa bude posudzovať pokračujú a opakovaná interakcia s lobovaným v tej istej veci. Bude potrebné reportovať separátne každý telefonát, mail, osobné stretnutie?

Sankcie za porušenie povinnosti, spočívajúce až v prípadnom rozpustení združenia ú organizácie považujeme za hlboko neprimerané a zrejme aj protiústavné, nakoľko sa jedná o hlboký zásah do ústavne garantovaného práva na združovanie, ktorého intenzita vôbec nezodpovedá spoločenskej nebezpečnosti konania, ktoré sa sankcionuje.

Vzhľadom k vyššie uvedeným dôvodom preto s predloženým návrhom zákona zásadne nesúhlasíme a navrhujeme jeho stiahnutie z legislatívneho procesu.

Zdroj: RÚZ